

OSLOMET

Ung i Oslo 2018

Ola Melbye Pettersen, 12.12.2018
Actis-konferanse, Oslo kongressenter

OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY
STORBYUNIVERSITETET

RAPPORT NR 6/18

Ung i Oslo 2018

Anders Bakken

NOVA
Verdetsforskningsinstituttet
HØGSKOLEN I OSLO
OG AKERSHUS

Ola Melbye Pettersen

- ✓ Ansatt ved Kompetansesenter Rus Oslo (KoRus)
- ✓ Jobbet for NOVA/ OsloMet med gjennomføring av Ung i Oslo 2018
- ✓ Jobbet med oppsøkende sosialt arbeid hos Uteseksjonen (Oslo sentrum) siden 2011
- ✓ Sosionom med master i Sosialt arbeid

Ung i Oslo 2018

– Ungdataundersøkelsen i Oslo

- ✓ Målet er å gi et bredt bilde av hvordan ungdom har det og hva de driver med i fritida
  - ✓ I alle bydeler
  - ✓ Over tid
  - ✓ Oslo versus Norge

- ✓ Ung i Oslo er Oslo kommune sin Ungdata-undersøkelse

- ✓ Gjennomført av NOVA på oppdrag fra Oslo kommune:
  - ✓ KoRus Oslo, Velferdsetaten
  - ✓ Byrådsavdelingen for eldre, helse og arbeid
  - ✓ I samarbeid med Utdanningsetaten

Ung i Oslo 2018

– Ungdataundersøkelsen i Oslo

- ✓ 84 skoler – ungdomsskoler og videregående over hele byen
- ✓ 25.348 ungdommer deltok – 2/3 av Oslos tenåringer
- ✓ Svarprosent 74 prosent
  - ✓ 83 % på ungdomstrinnet
  - ✓ 65 % på videregående
- ✓ Høy deltagelse på de fleste skoler
  - ✓ Noen skoler med lav deltagelse
  - ✓ Lavere deltagelse mot slutten av VGS
  - ✓ Lavere deltagelse på yrkesfaglige studieprogram

Nb. Frafallet kan være noe skjevfordelt, spesielt på VGS

Hovedfunn 2018

- ✓ **Oslo et godt sted å vokse opp for de aller fleste – i alle bydeler**
  - ✓ De fleste fornøyd med eget liv
  - ✓ Har venner
  - ✓ God kontakt med foreldre
  - ✓ Aktive på skolen, i organiserte fritidsaktiviteter og trener

- ✓ **Noen utviklingstrekk som bekymrer:**
  - ✓ Rapporteringen av psykiske helseplager fortsetter å øke
  - ✓ Økning i cannabisbruk
  - ✓ Økning i «problematferd» (sniking, skulking, nasking, hærverk m.m.)
  - ✓ Flere utsatt for vold og trusler om vold

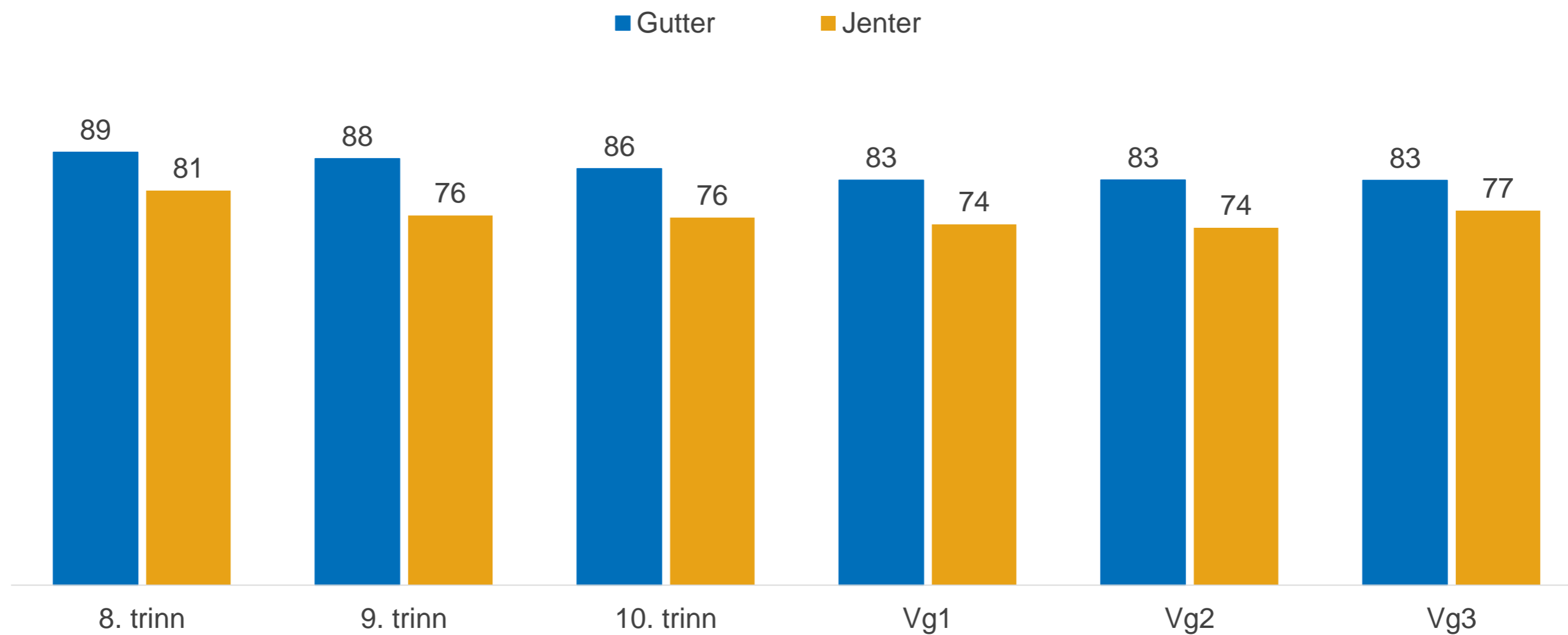
Oslo – Norge

- ✓ **På mange områder skiller Oslo-ungdom seg lite fra ungdom i resten av Norge**
- ✓ **Men:**
  - ✓ Ungdom i Oslo er mer fornøyd med lokalmiljøet sitt og flere vil bo i kommunen som voksen
  - ✓ Flere ungdommer i Oslo rapporterer om helseplager
  - ✓ Noen flere i Oslo opplever problemer med å takle press og press om å være god på skolen
- ✓ **Og (som tidligere):**
  - ✓ Høyere tall for cannabisbruk, vold og «problematferd» i Oslo

Endringer i fritidsmønster

- ✓ Tiden unge bruker foran skjermer øker fra 2015 til 2017
- ✓ Færre enn før er hjemme med venner (siden 1996)
- ✓ Færre enn før er ute med venner (siden 1996, liten økning fra 2015)
- ✓ Mer organisert fritid:
  - ✓ Stadig flere har gjennom oppveksten vært med i organiserte fritidsaktiviteter
- ✓ Og stadig flere unge trener
  - ✓ Flere gutter enn før bruker treningsstudio
  - ✓ Flere jenter enn før i idrettslagene

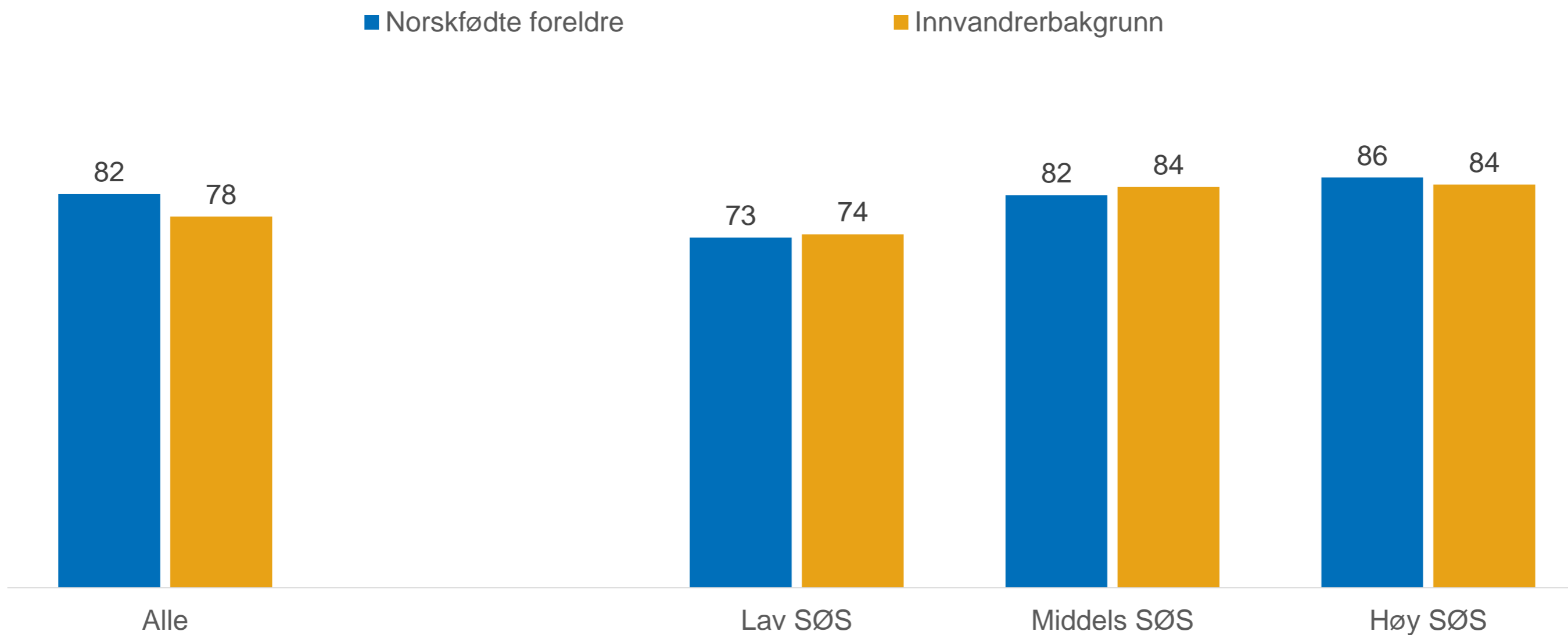
Andel som er tilfreds med livet sitt – etter klassetrinn og kjønn

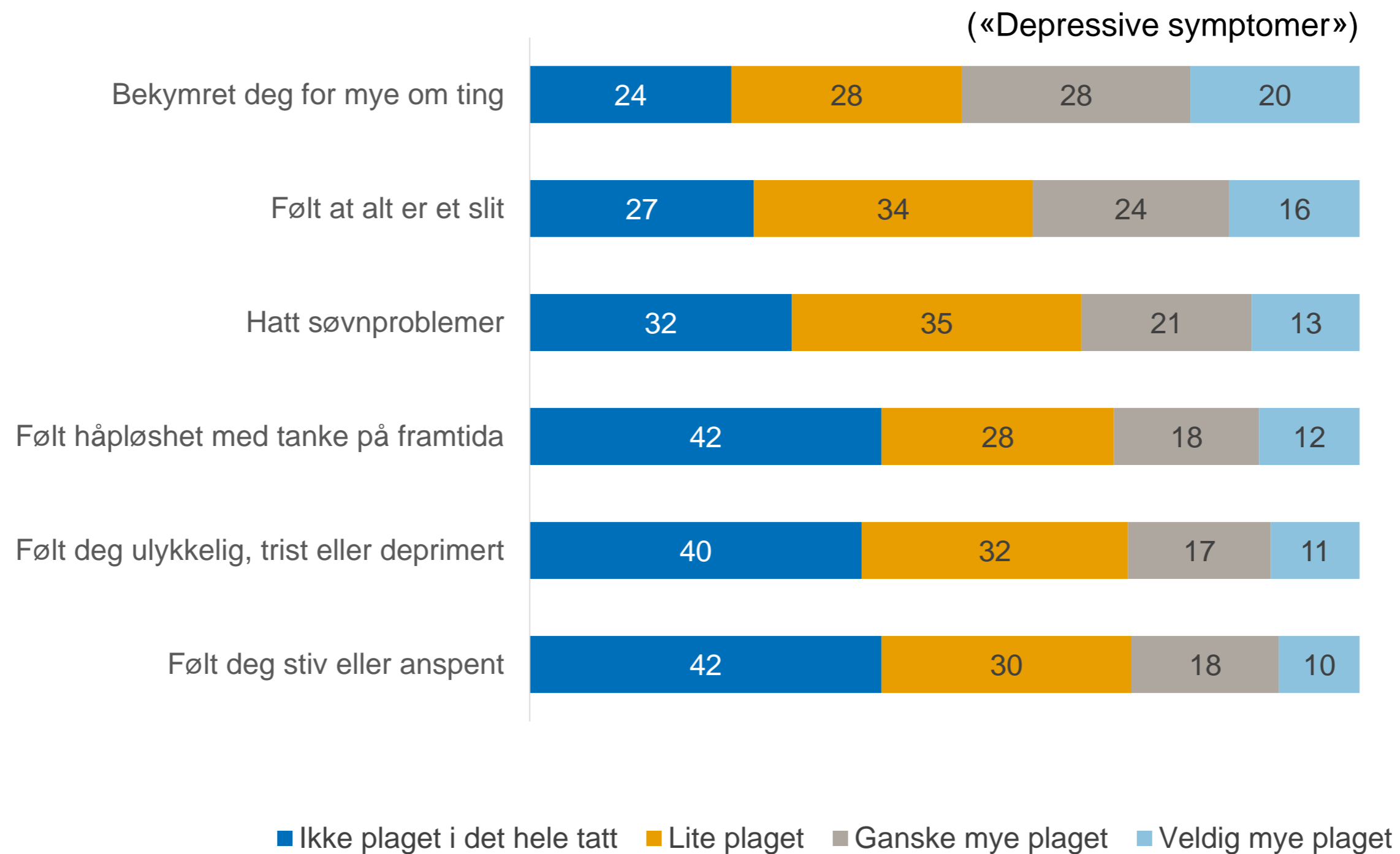
Andel som er tilfreds med livet sitt

– etter sosial bakgrunn og innvandrerforeldre

Psykiske helseplager

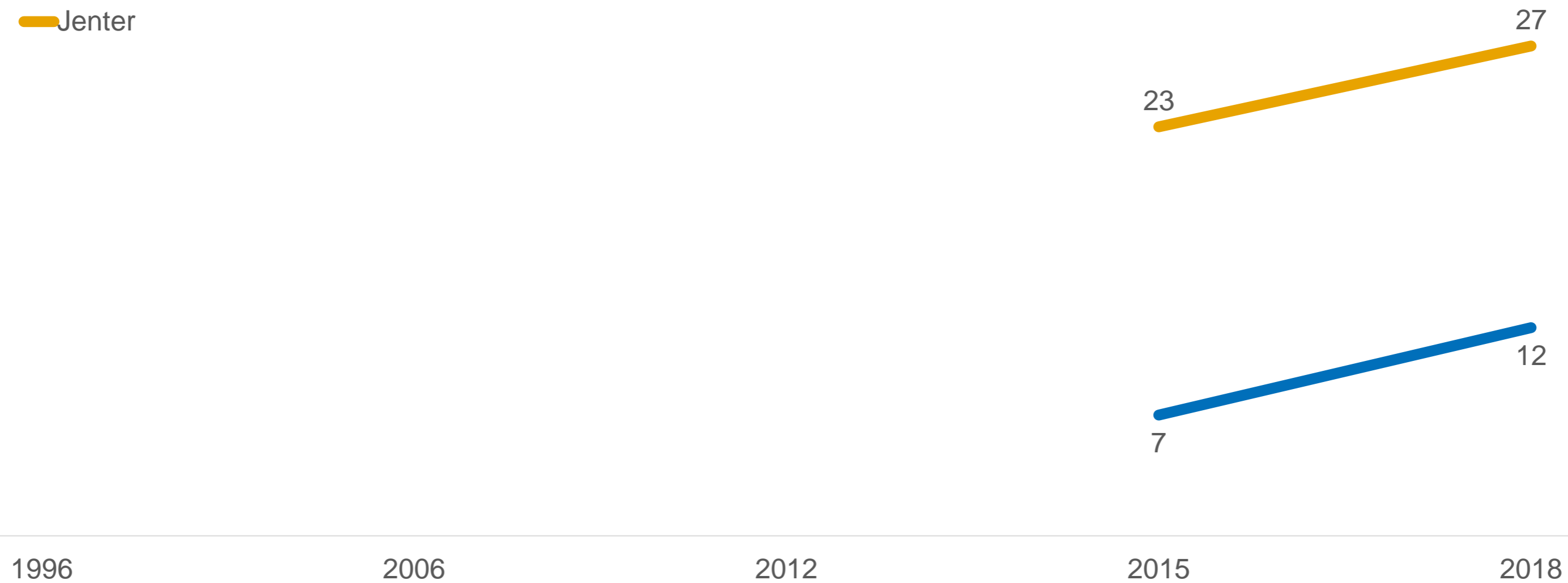
Har du i løpet av den siste uka vært plaget av noe av dette? (alle trinn)

Andel som er mye plaget* av depressive symptomer. (9. trinn til Vg1)

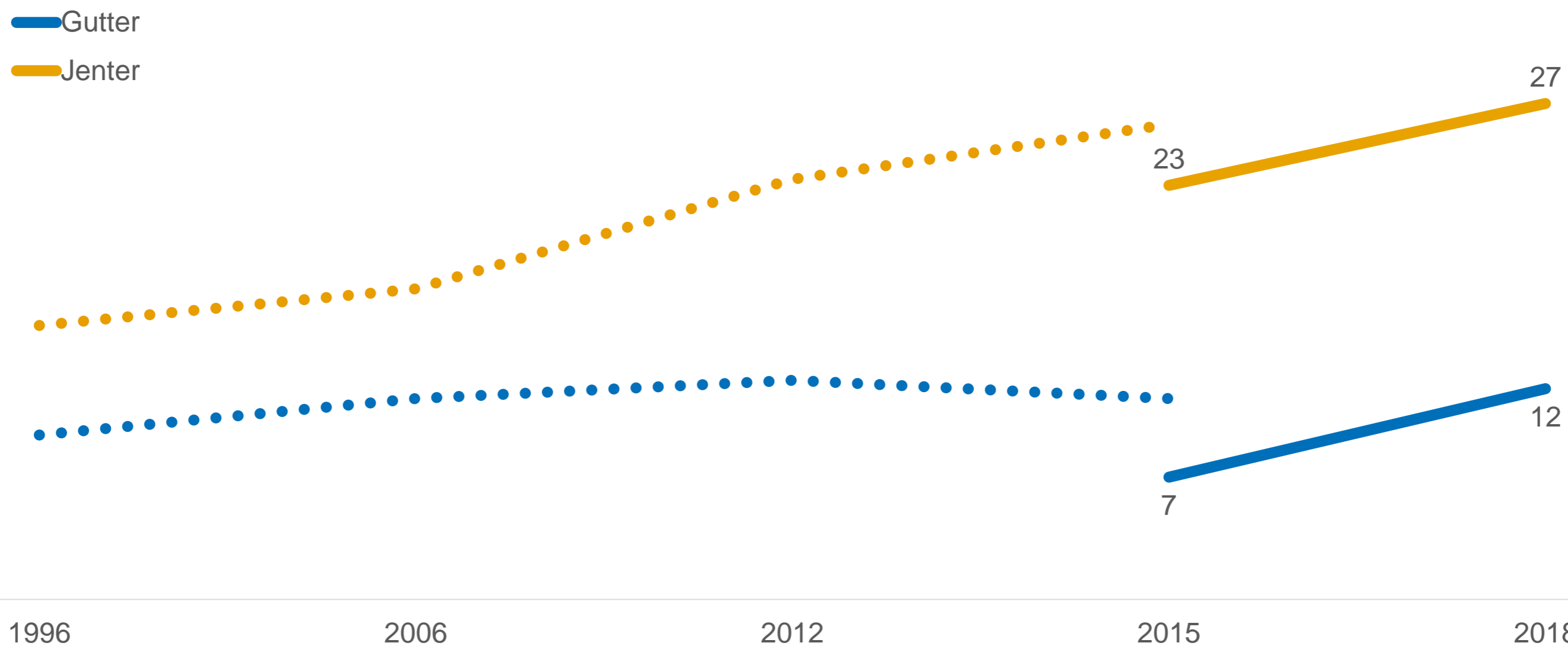
— Gutter

— Jenter

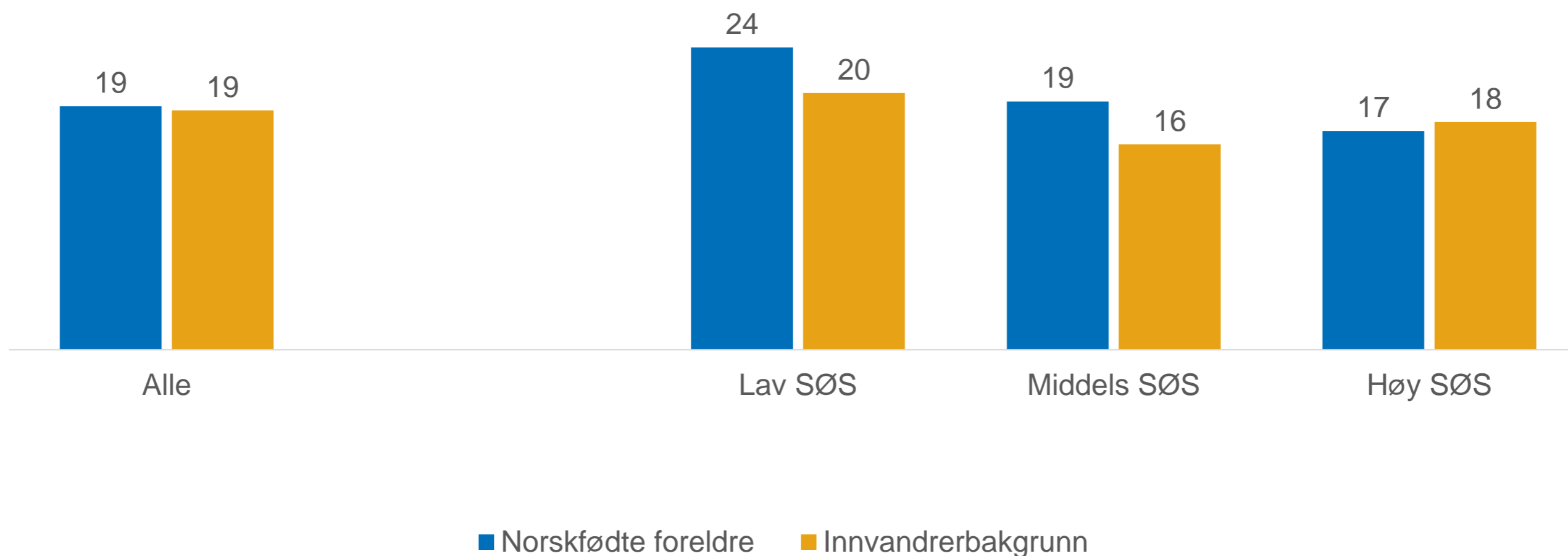
* I gjennomsnitt minst «ganske mye plaget» på alle de seks nevnte symptomene

Andel som er mye plaget* av depressive symptomer. (9. trinn til Vg1)

* I gjennomsnitt minst «ganske mye plaget» på alle de seks nevnte symptomene

Andel som er mye plaget av depressive symptomer – etter innvandringsbakgrunn og sosioøkonomisk status

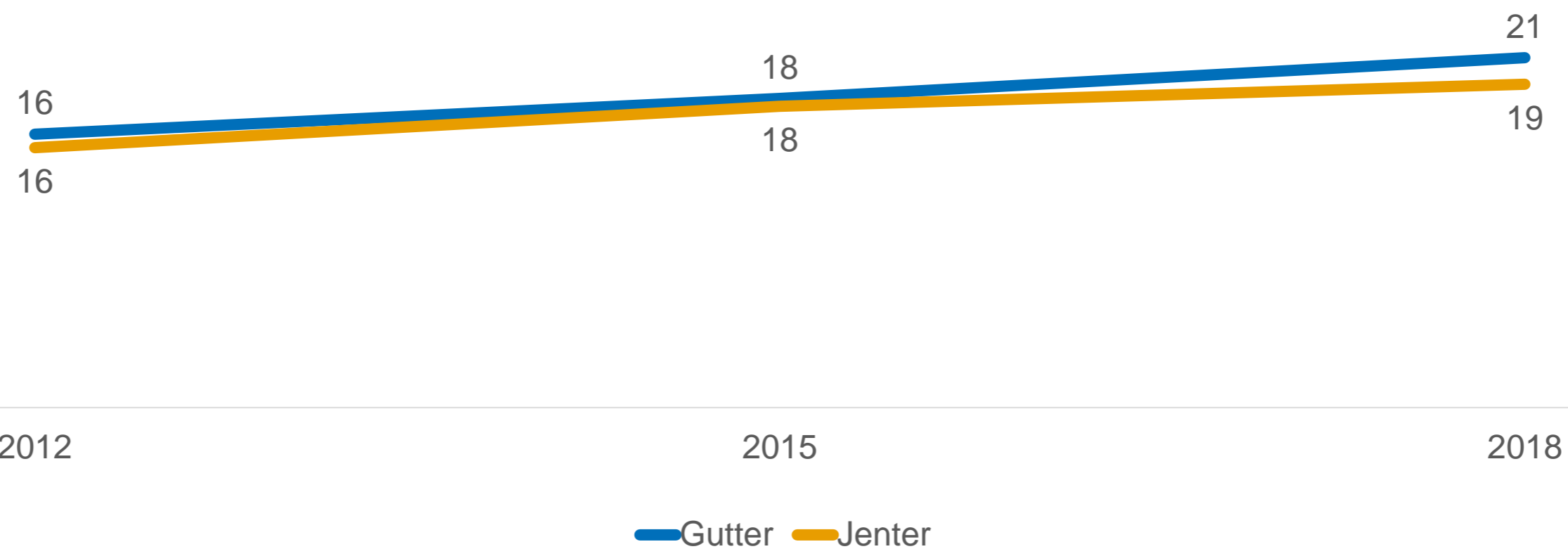
Økt «problematferd»

- ✓ For første gang siden 2006 en økning i syv typer «problematferd» (skulking, nasking, hæververk m.m)
- ✓ Størst økning blant gutter (fortsatt overrepresentert)
- ✓ Mesteparten av «problematferden» begås av en liten gruppe «gjengangere» (ca. 5 prosent)
  - ✓ Like mange med/uten innvandrerforeldre blant disse «gjengangerne»
- ✓ Mange som aldri er involvert i «problematferd»
  - ✓ Flest i de østlige bydelene (rundt 45 prosent, mot 35 prosent i vest)
  - ✓ Flere med innvandrerforeldre som aldri er involvert (35 mot 44 prosent)

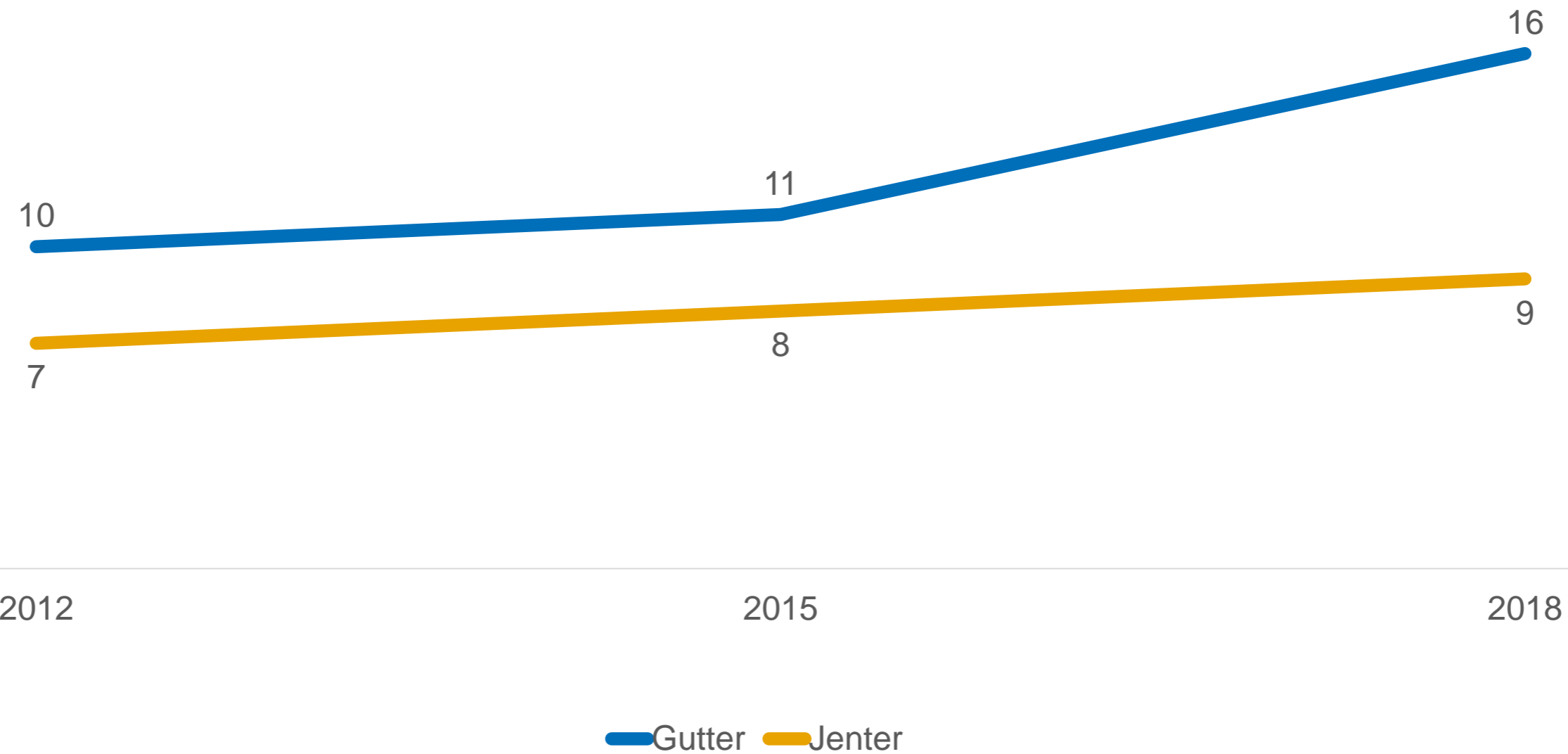
Rus i vennemiljø

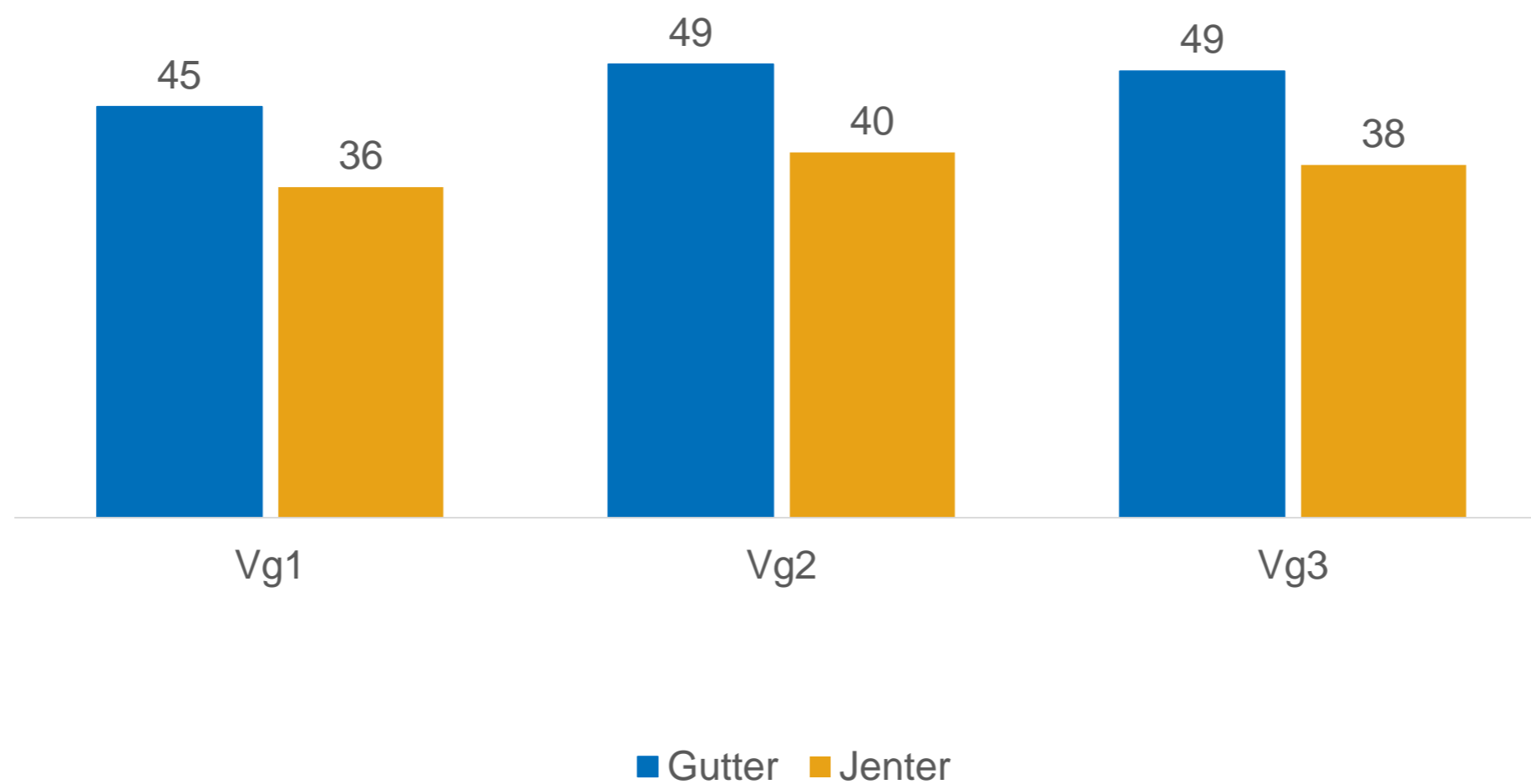
Andel som mener at det å ha drukket seg full er noe som øker statusen i vennemiljøet (9. trinn til Vg1)

Andel som mener at det å røyke hasj er noe som øker statusen i vennemiljøet (9. trinn til Vg1)

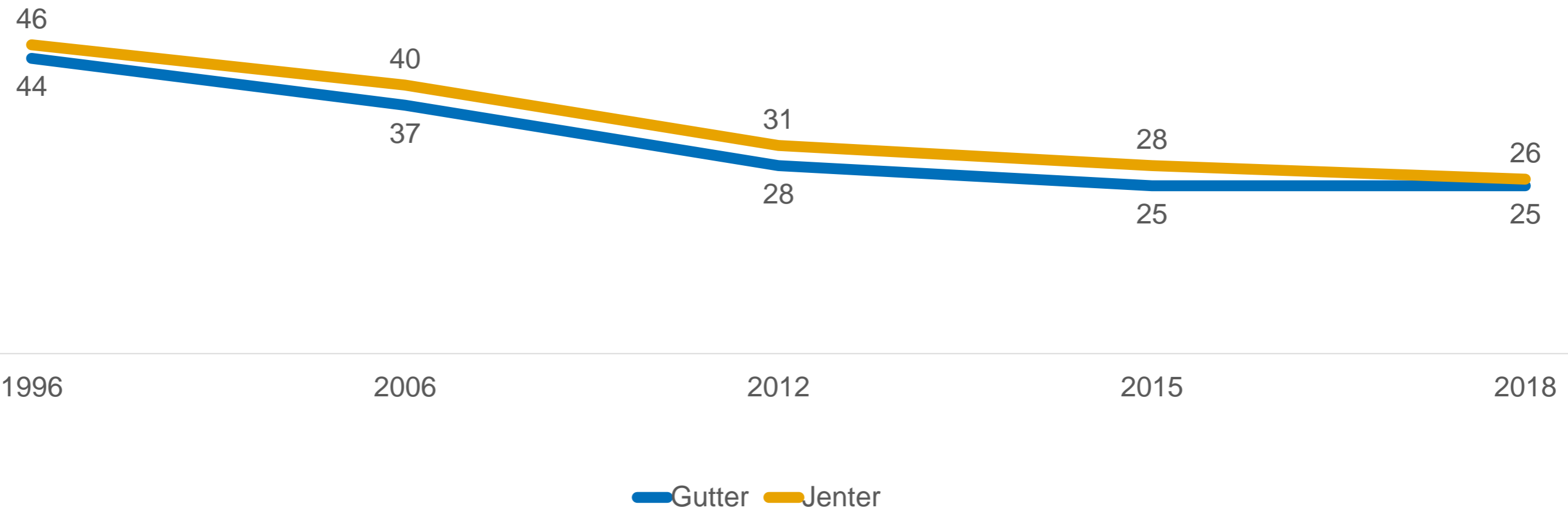
Andel som har vært sammen med andre ungdommer som har brukt hasj, marihuana eller cannabis (siste fire uker).

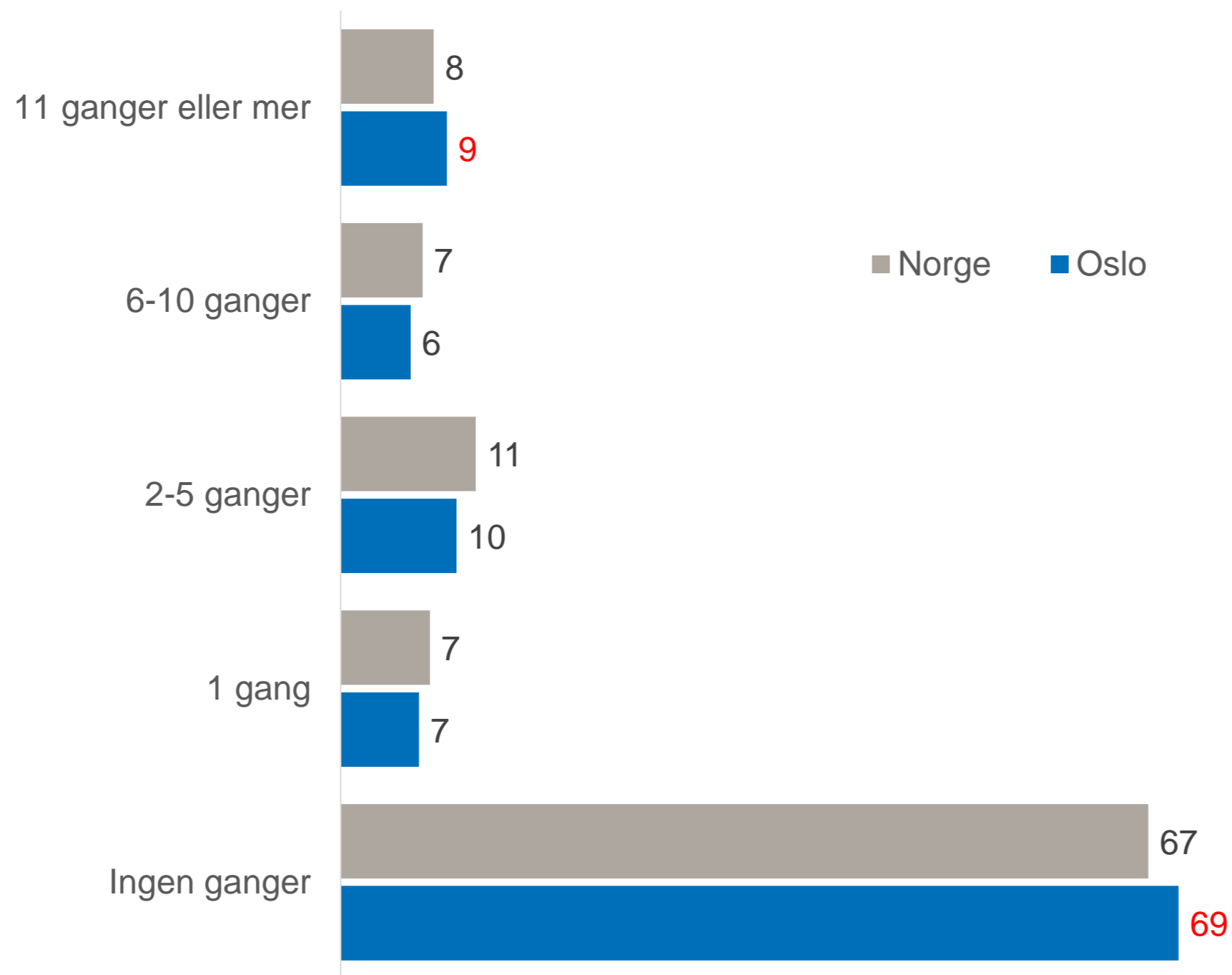
Egenrapportert rusbruk:

Alkohol

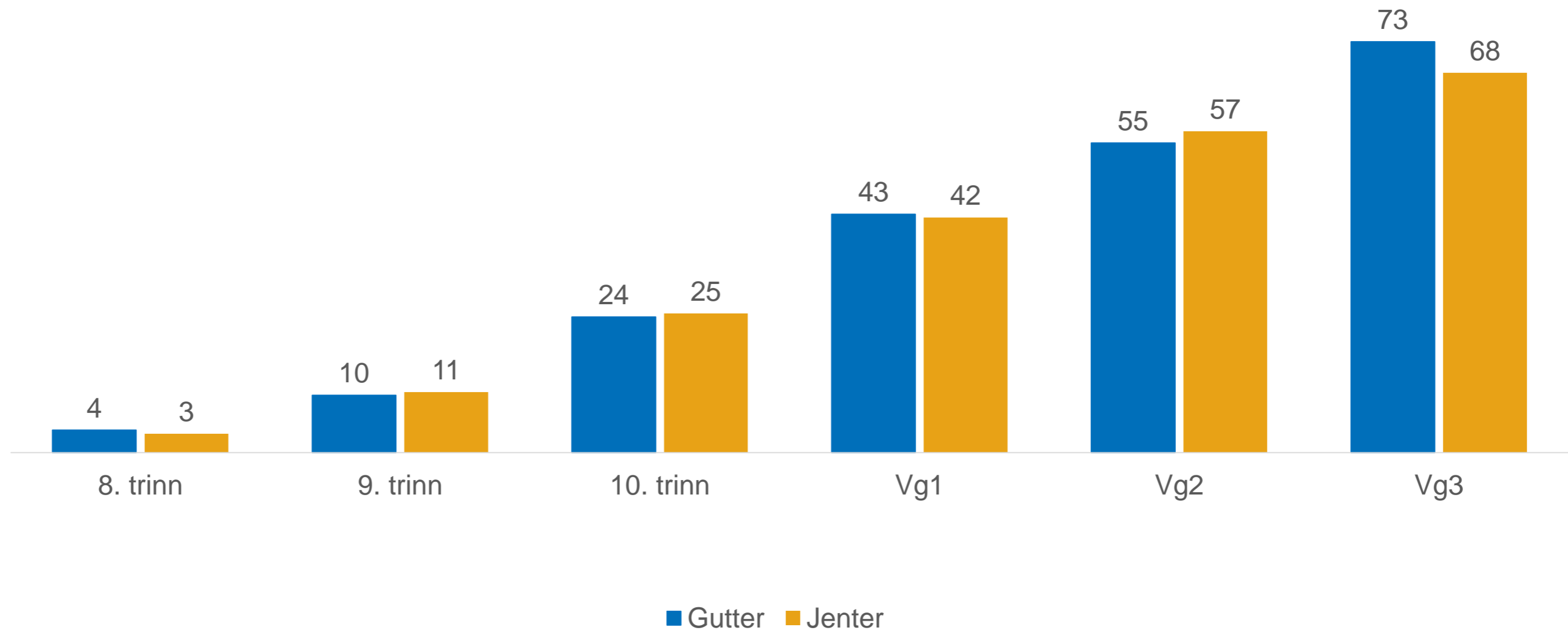
Andel som har drukket seg tydelig beruset siste år (9. trinn til Vg1).

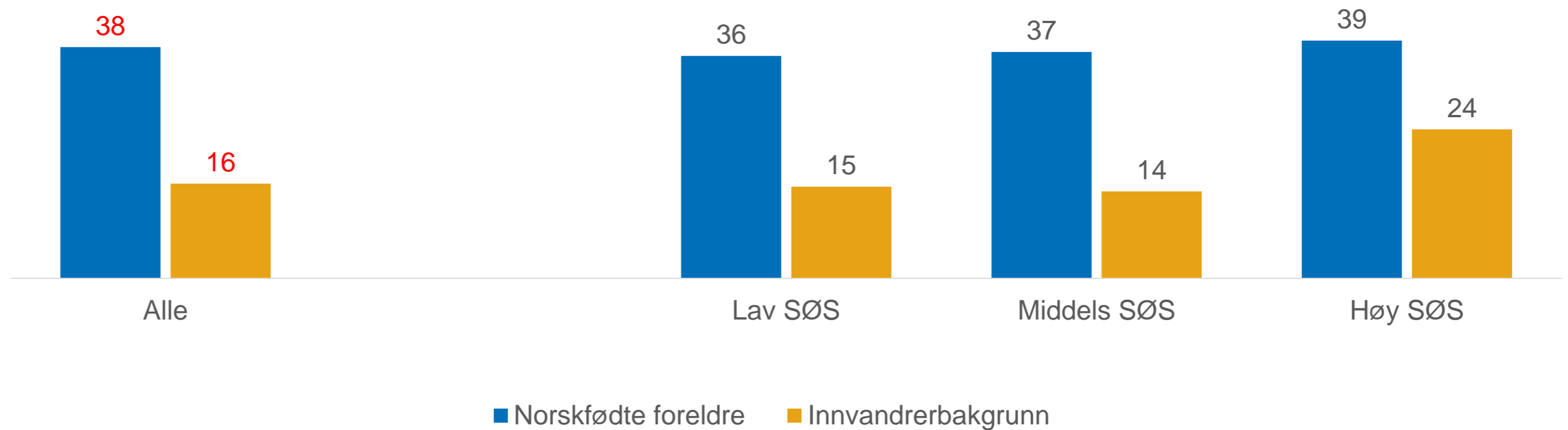
Hvor mange ganger har du vært tydelig beruset (i løpet av det siste året)? Oslo og resten av Norge.

Andel som har drukket seg tydelig beruset (siste år) – etter kjønn og klassetrinn

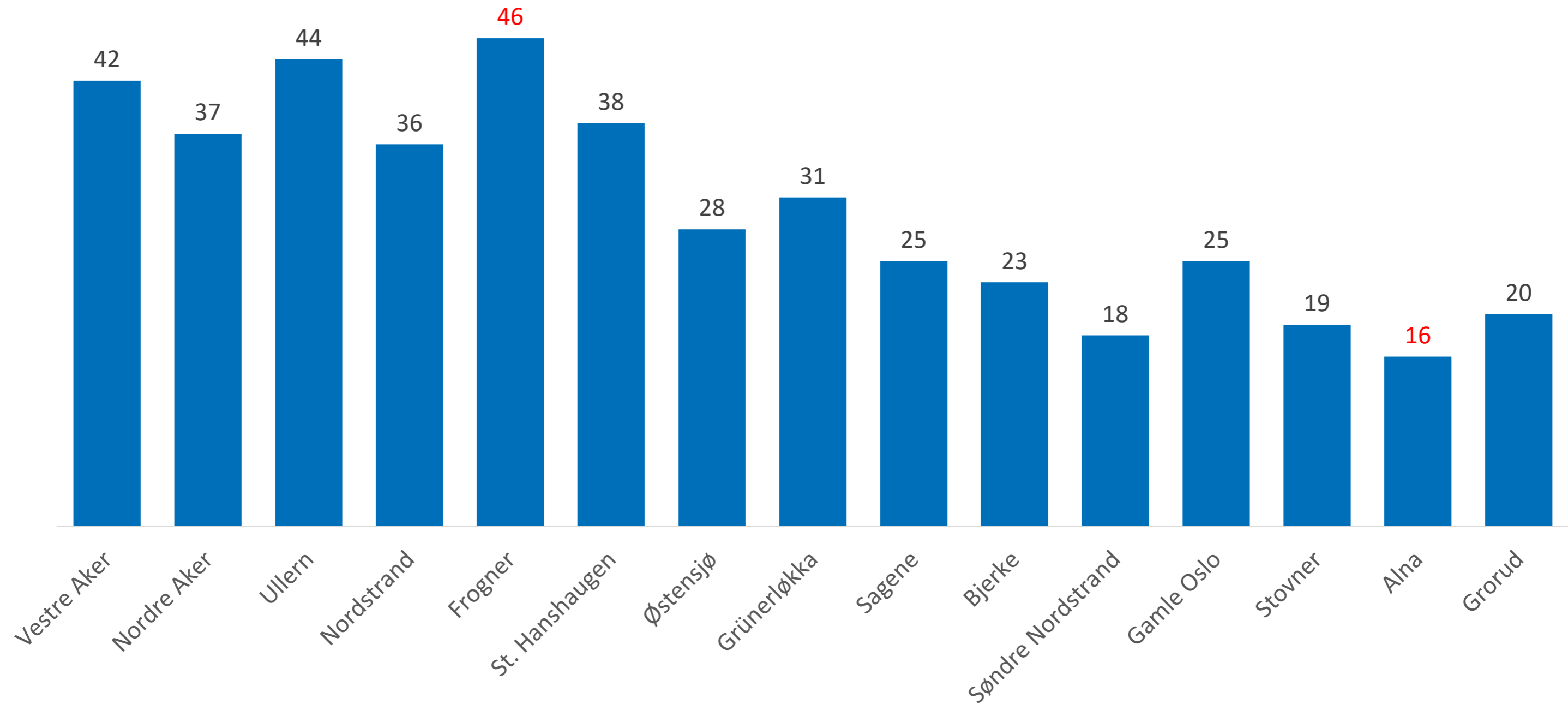

Andel som har drukket seg tydelig beruset (siste år) – etter innvandringsbakgrunn og sosioøkonomisk status

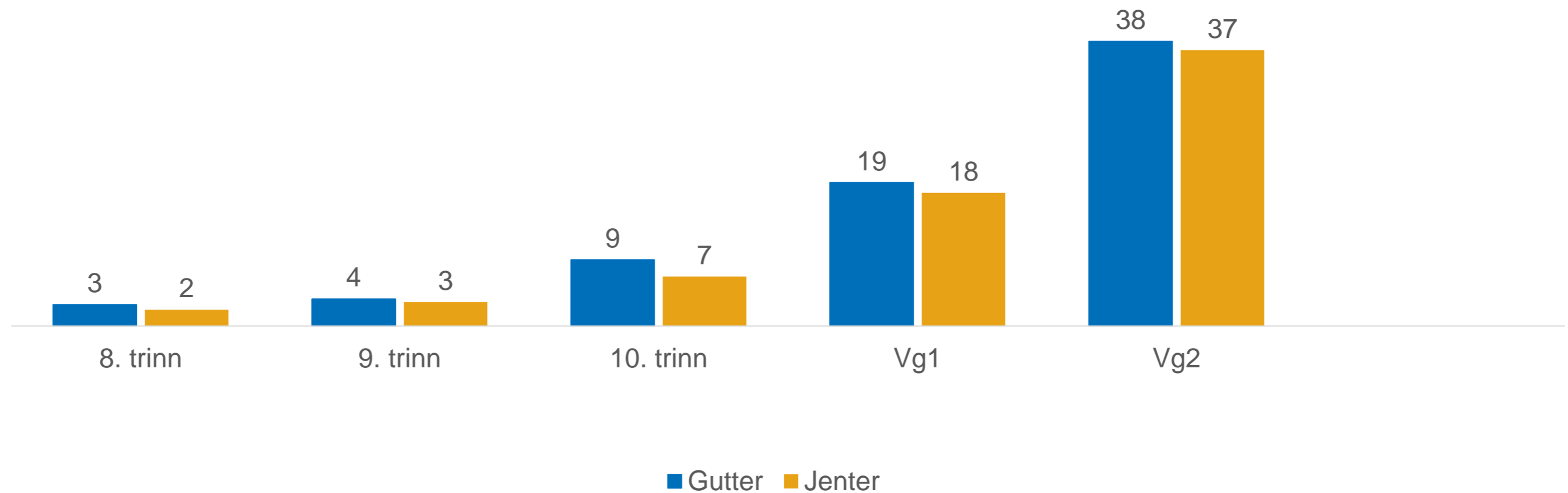

Andel som har drukket seg tydelig beruset siste år. Ulike bydeler.

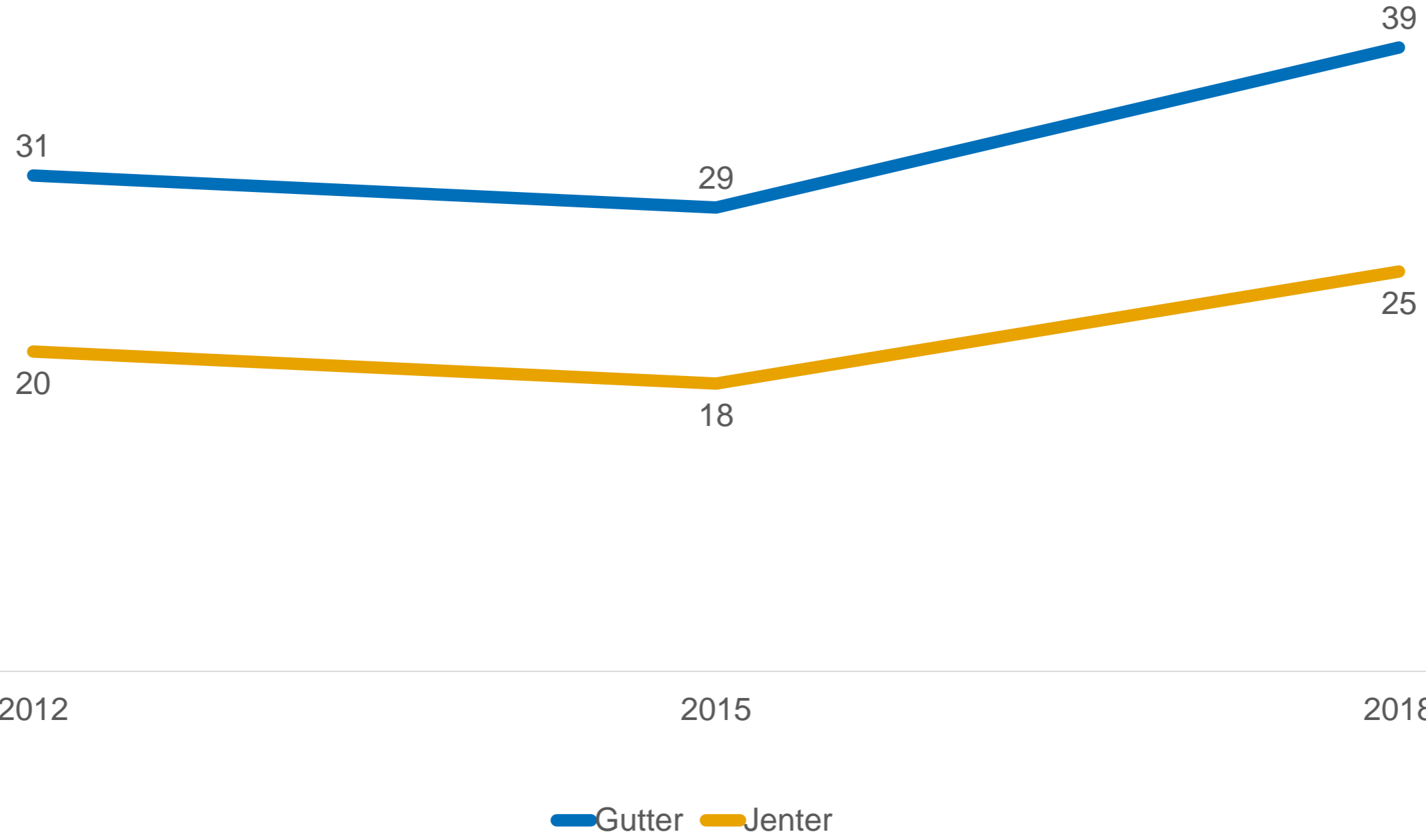
Andel (u/ 18 år) som får lov av foreldrene å drikke alkohol. Etter kjønn og klassetrinn

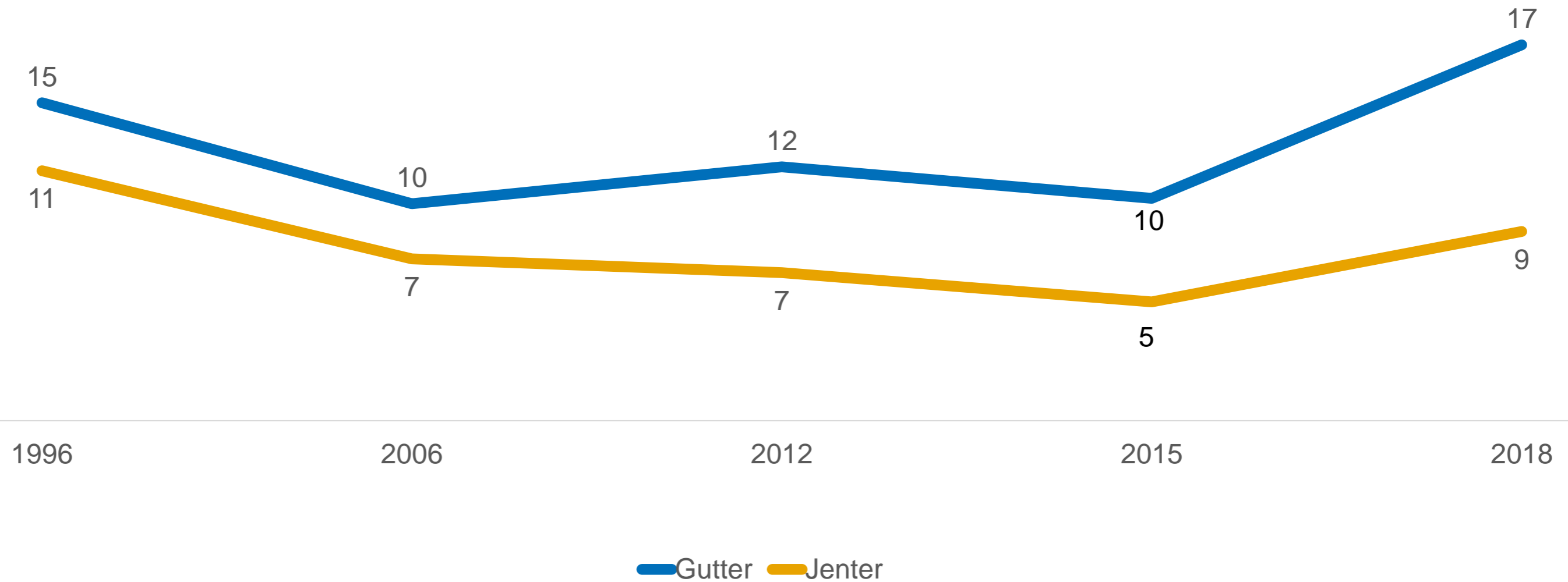
Egenrapportert rusbruk:

Cannabis

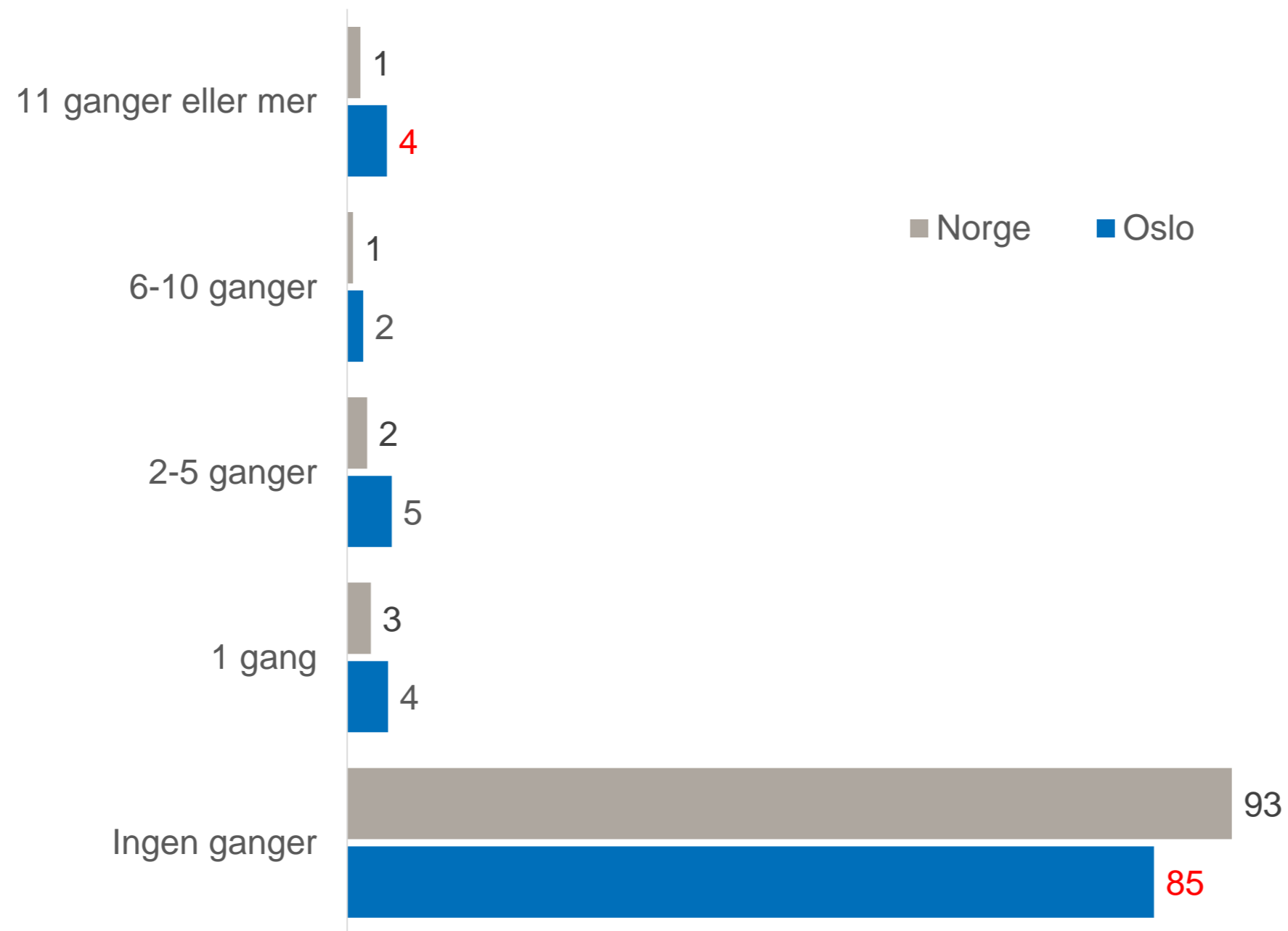
Andel som har blitt tilbudt hasj (siste år) (9. trinn til Vg1).

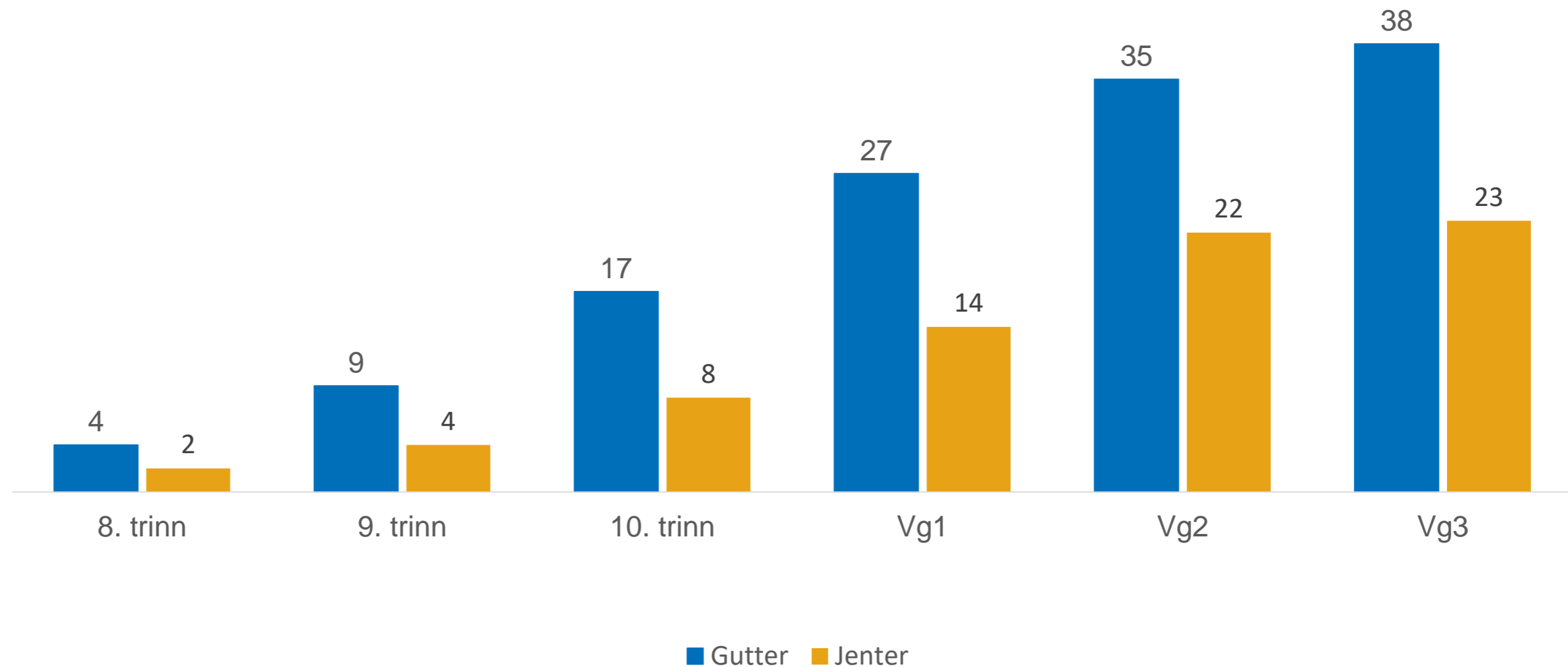
Andel som har prøvd hasj eller marihuana (9. trinn til Vg1).

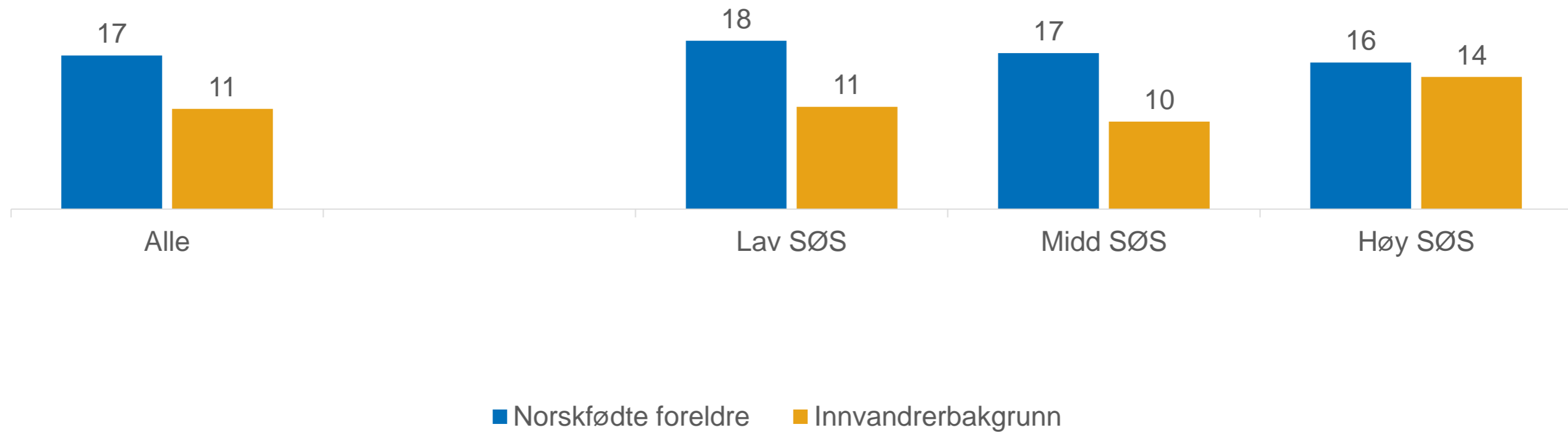
Hvor mange ganger har du brukt hasj eller marihuana (i løpet av det siste året)?

Andel som har brukt hasj eller marihuana siste år – etter kjønn og klassetrinn

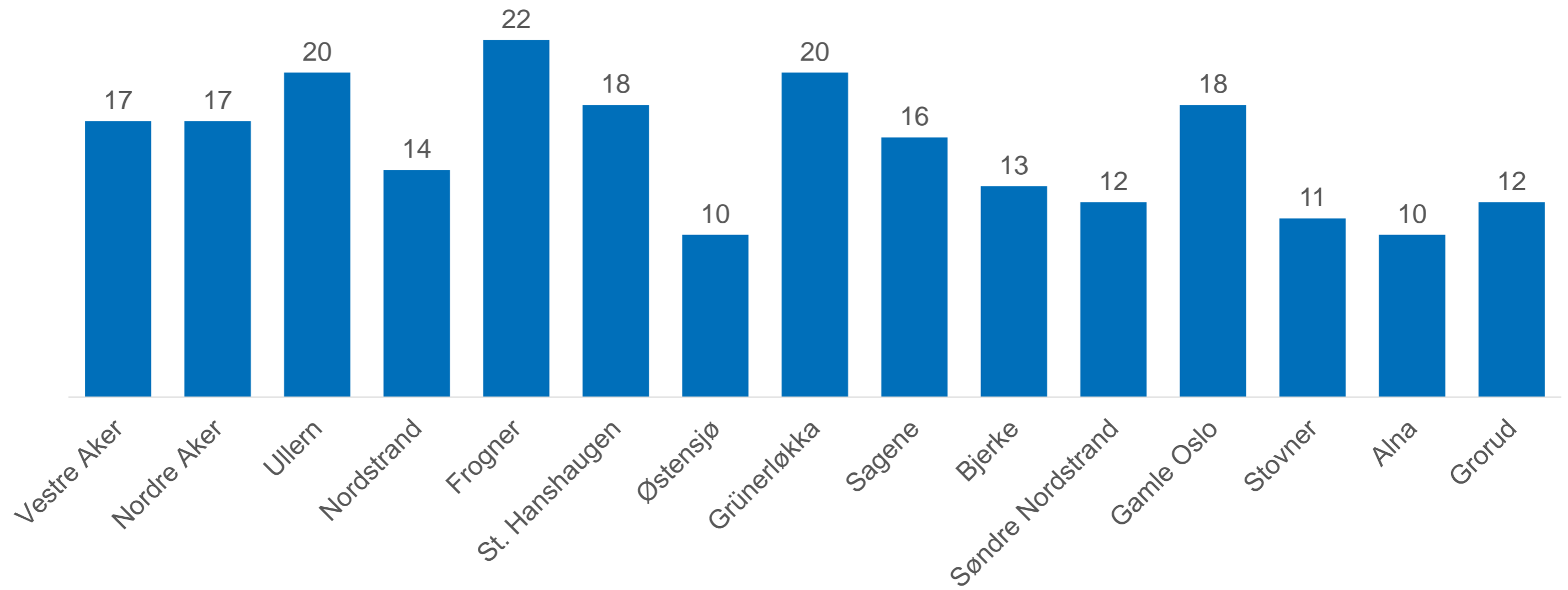

Andel som har brukt hasj eller marihuana (siste år) – etter innvandringsbakgrunn og sosioøkonomisk status

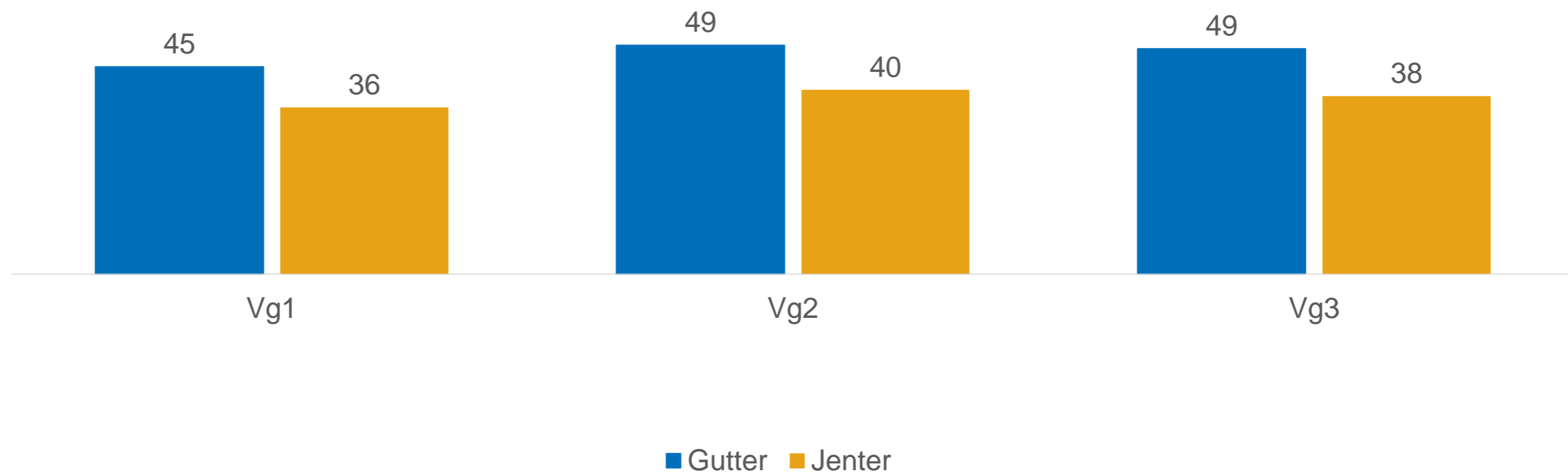

Andel som har brukt hasj eller marihuana (siste år) – etter bydel

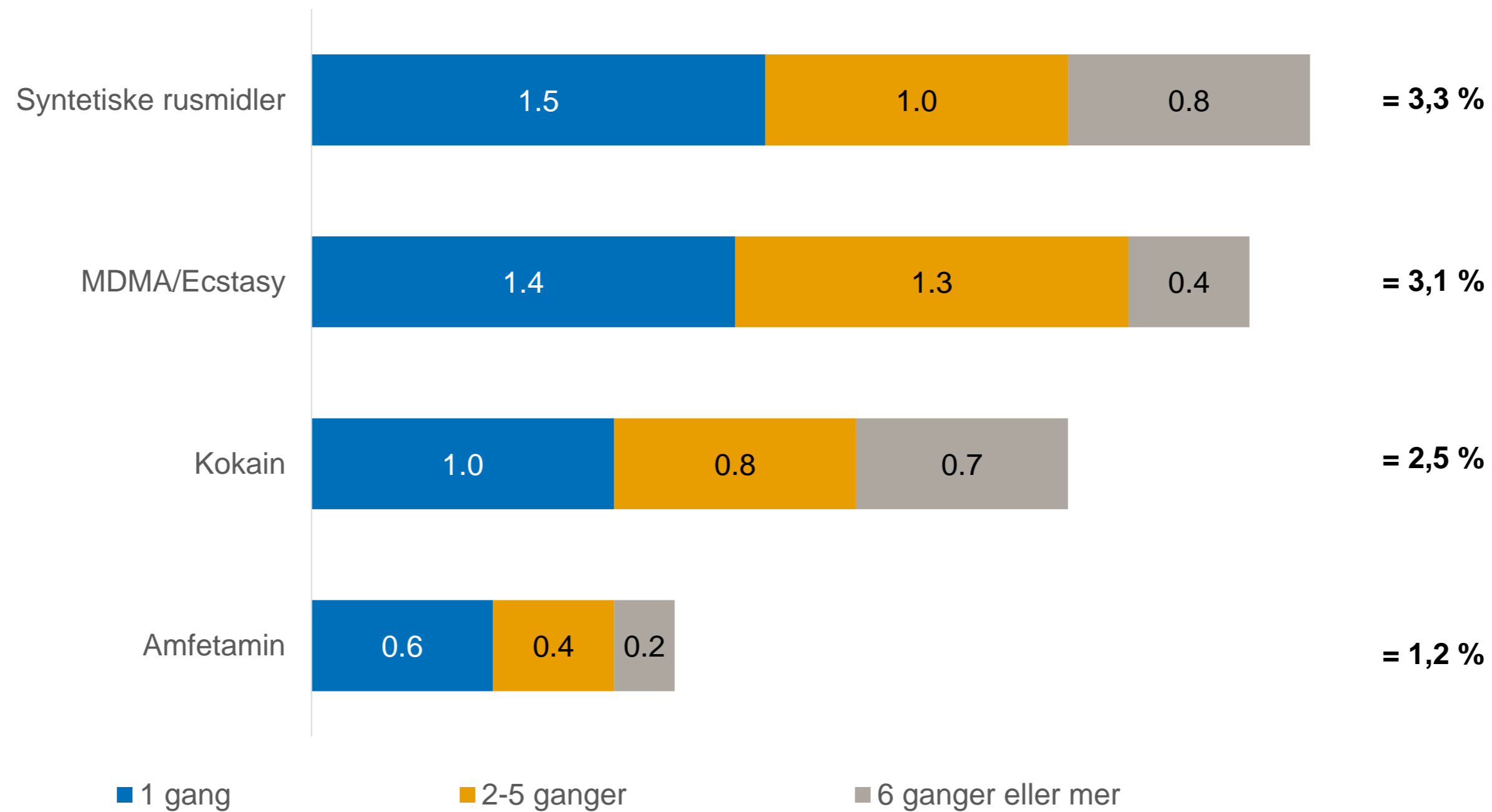

Andel som har vært sammen med andre ungdommer som har brukt hasj, marihuana eller cannabis (siste fire uker) – etter kjønn og klassetrinn (Vgs)

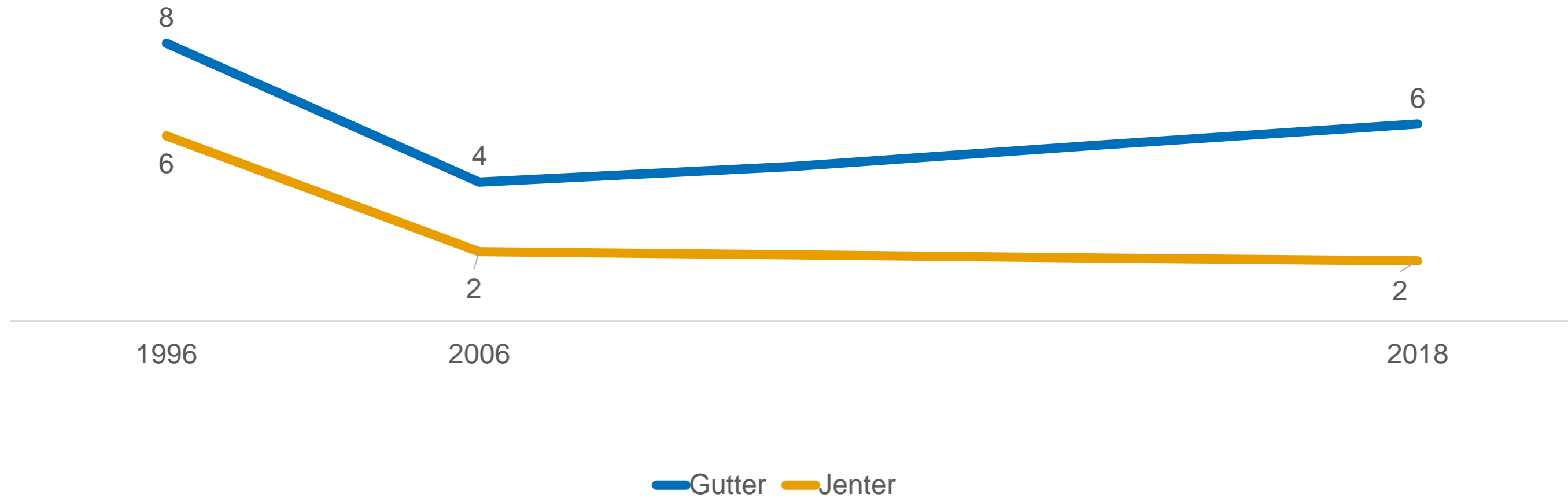

Andre rusmidler

Andel som har prøvd ulike narkotiske stoffer (elever Vg1-Vg3)

Andel som har prøvd MDMA, kokain eller amfetamin – (elever på Vg1)

Brudd i «skikkelighetstrenden»

(«problematferd», illegal rus og vold)

- ✓ Utviklingen skjer «over alt»
  - ✓ I alle områdene av byen
  - ✓ Blant ungdom med og uten innvandrerbakgrunn
  - ✓ I alle sosioøkonomiske lag
  - ✓ Øker også andre steder i Norge (men fortsatt høyest i Oslo)

- ✓ Men:
  - ✓ Øker generelt mer blant gutter enn blant jenter
  - ✓ Økningen i hasjrøyking er sterkere på vestkanten
  - ✓ Økningen i «problematferd» og «gjengangere»
    - sterkest i lavere sosioøkonomiske lag og på østkanten

Cannabis- og alkoholbruk - en sammenheng?

Sannsynlighet for å ha brukt cannabis

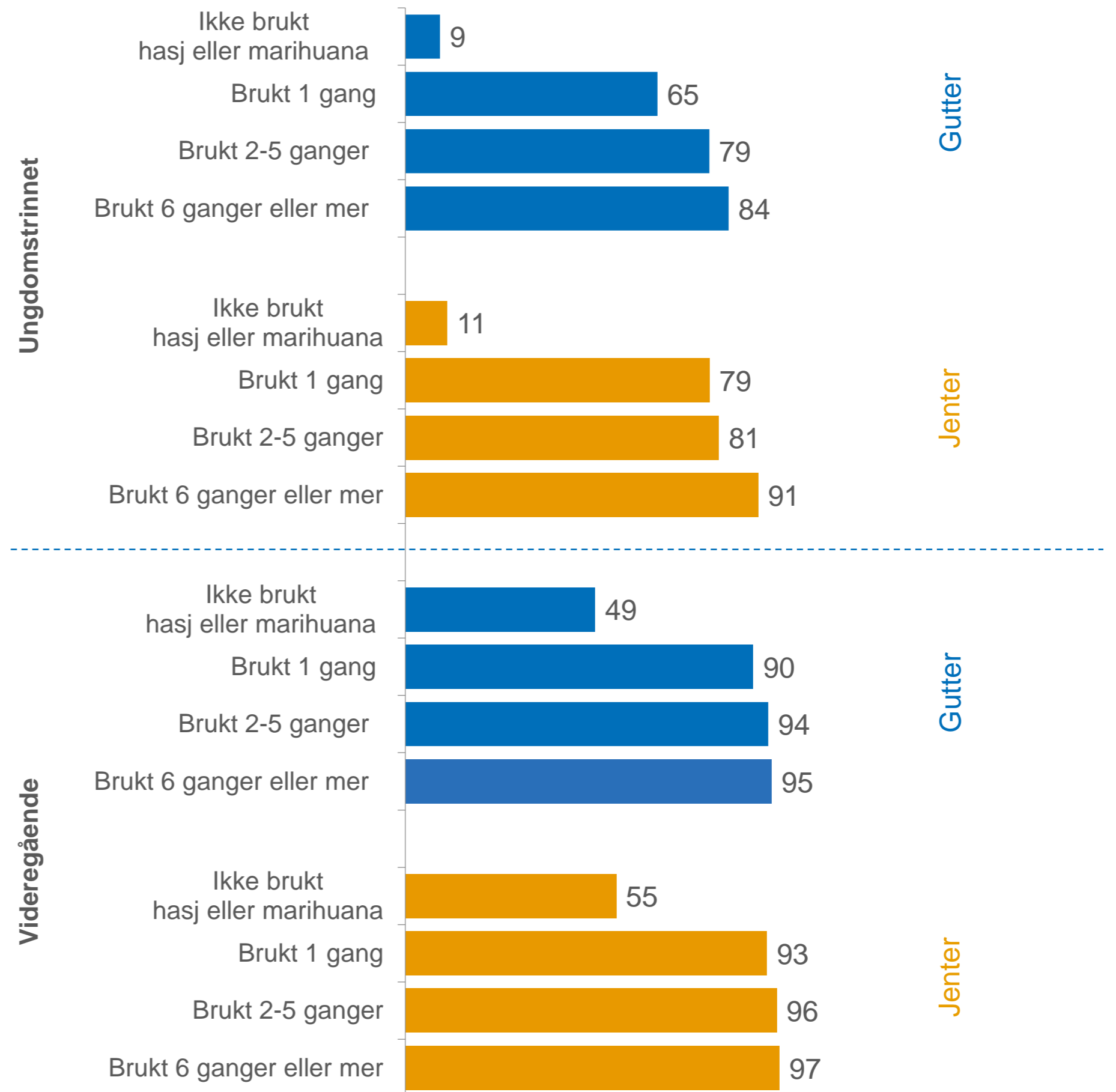
(regresjonsanalyse fra Ung i Oslo 2015)

- I 2015 hadde 10% av alle i undersøkelsen prøvd cannabis (1 av 10).
- For de som samtidig oppga å ha vært beruset på alkohol økte sannsynligheten for cannabisbruk med 23 prosentpoeng (dvs. 33% sannsynlig).
  - Denne økningen gjaldt også etter kontroll for kjønn, alder, innvandrerbakgrunn og SØS
- Når enda flere variabler (som foreldrerelasjon, kriminalitet, skolemotivasjon) ble inkludert sank sammenhengen mellom alkohol og cannabis til 17 prosentpoeng.
- Å ha vært beruset på alkohol hadde den desidert sterkeste sammenhengen med cannabisbruk i analysene
- Analysene kan ikke si noe om årsak/virkning – men sannsynlig at sammenhengen går begge veier (å ha brukt ett rusmiddel øker sannsynlighet for eksponering og bruk av et annet)

Andel som har vært tydelig beruset – etter hvor mange ganger de har brukt hasj eller marihuana siste år

(Ungdata 2018 – Nasjonale tall)

Unge i rusmiljøer i Oslo sentrum

- **Etablerte rusmiljøer** m/ utbredt kjøp/salg og bruk:
  - ✓ *Brugata/Storgata*: Overvekt av voksne (o/ 25år), tunge rusbrukere og omsetning av de fleste rusmidler
  - ✓ *Vaterland*: Yngre kjerne av selgere (16-30 år), hovedsakelig cannabisomsetning, større innslag av mindreårige
  - ✓ *Akerselva*: Omsetning og bruk av cannabis samt bruk av heroin og andre narkotiske stoffer
- **Mindreårige i rusmiljøene**:
  - ✓ En økning i mindreårige observert i åpne rusmiljøer i sommer – hovedsakelig Vaterland, men også tilfeller i Brugata.
  - ✓ Mange av disse involvert i antatt salg av cannabis: Hovedsakelig gutter fra Oslo (indre) øst
  - ✓ Også flere mindreårige i kjøp og bruk av cannabis på Vaterland
  - ✓ En håndfull mindreårige påtruffet i Brugata i sommer (også i salg)
- **Unge voksne** (under 25 år)
  - Utgjør i overkant av 1/10 av de åpne rusmiljøene. Flest menn. En liten økning i 2018.
  - En marginal gruppe der mange har erfaring med omfattende rusmisbruk siden midten av tenårene, omsorgssvikt, psykisk helseutfordringer m.m.
- **De som bruker cannabis** i sentrum: En mer sammensatt gruppe, gutter jenter fra ulike bydeler. Oftest på Slottsparken, Grønland/Tøyen, Operaen/Sørenga

Unge i rusmiljøer i Oslo sentrum (forts.)

- **Hva med det Uteseksjonen ikke ser?**
  - All grunn til å tro at omfanget av bruk, kjøp og salg av illegale rusmidler blant de yngste er større – få mindreårige vil oppsøke de belastede rusmiljøene
  - Intervjuer med ungdom på Oslo S: Ungdom sier at cannabisbruk er utbredt, men også andre stoffer skal være lett å få tak i.
  - Tør ungdom å snakke med voksne om egen erfaring med rusmidler?
  - Uteseksjonen erfarer at tillit og ikke-dømmende holdning er viktig for å åpne opp tema (samtidig med tydelighet rundt bekymring ved behov)
  - Behov for flere voksenpersoner i bydel/kommune som har både fagkompetanse og tillit i ungdomsmiljøene
  - Viktige aktører i samspill: Utekontakter og ungdomsarbeidere, HAP-team*, nærpoliti, barnevern, lokalsamfunn, pårørende og involvering av ungdommen selv

***Hasjavvenningsprogram:** Uteseksjonen (byomfattende fra 16år), Gamle Oslo, Alna, Østensjø, Nordre Aker (hovedsakelig under 18 år)

OSLOMET

Mer om Ung i Oslo 2018

www.ungdata.no

- Nasjonale og lokale tall
- Rapporter og forskningsartikler

www.korusoslo.no

- Bydelsrapporter for Oslo

Kontakt KoRus:

ola.melbye.pettersen@vel.oslo.kommune.no

yvonne.larsen@vel.oslo.kommune.no

Ung i Oslo 2018

Anders Bakken

